

Leesscan PO

Door het invullen van de Leesscan zie je waar je als school staat in het realiseren van een effectieve leesaanpak. Vul deze leesscan bij voorkeur in met het hele team.

Leesbeleid

1. Onze school heeft een leesbeleidsplan¹ met een heldere visie op leesbevordering en leesonderwijs.
2. Het leesbeleid wordt in dialoog met verschillende betrokkenen vormgegeven (zoals: het team, de ouders, de kinderen, de bibliotheek en het bestuur van de school).
3. Het leesbeleidsplan is vertaald naar een (jaar)plan met concrete doelen en acties voor alle leerlingen in een doorlopende leerlijn.
4. Onze school werkt in samenhang aan de opbouw van leesvaardigheid², leesgedrag en leesmotivatie.

dit is op
onze
school
(nog) niet
op orde

onze
school is
hiermee
gestart

onze
school is
hiermee
goed
op weg

op onze
school
is dit
op orde

¹ Dit kan een onderdeel zijn van het taalbeleidsplan of een aanvulling hierop.

² De mate waarin iemand geschreven (digitale)teksten kan decoderen, vloeiend lezen en begrijpen

	dit is op onze school (nog) niet op orde	onze school is hiermee gestart	onze school is hiermee goed op weg	op onze school is dit op orde
<i>vervolg</i> Leesbeleid 5. Onze school investeert in professionalisering van het team met betrekking tot lezen.				
6. Onze school heeft minstens één taal- en/of leescoördinator.				
7. Onze school evalueert jaarlijks de inzet en opbrengsten van het gevoerde leesbeleid en stelt dit beleid zo nodig bij.				
Motiverende leesomgeving 8. Onze school zet minimaal jaarlijks een interne of externe deskundige in voor het samenstellen van de collectie, bijvoorbeeld in het kader van de Bibliotheek op school.				
9. Er is op school een rijk en gevarieerd leesaanbod van fictie en non-fictie dat aansluit bij de leesontwikkeling de interesse en de belevingswereld van leerlingen zoals: actuele en meertalige (digitale) boeken, kranten, tijdschriften, strips, liedteksten, luisterboeken, graphic novels, poëzie.				
10. Er is op onze school voldoende (digitaal) aanbod van kinder- en jeugdboeken: vijf of meer fysieke boeken per leerling.				

	dit is op onze school (nog) niet op orde	onze school is hiermee gestart	onze school is hiermee goed op weg	op onze school is dit op orde
<i>vervolg</i> Motiverende leesomgeving				
11. Op onze school krijgen leerlingen inspraak bij de aanschaf van nieuwe boeken en ander leesmateriaal.				
12. Ons leesaanbod wordt jaarlijks gedeeltelijk vernieuwd.				
13. Op onze school zijn aantrekkelijke leesplekken, bijvoorbeeld in de schoolbibliotheek en/of in de klassen.				
Leesbevordering				
14. Wij lezen in alle groepen een paar keer per week voor. ³ In de kleutergroepen doen we dat dagelijks.				
15. Op onze school worden leerlingen begeleid bij het kiezen van boeken aansluitend bij hun belevingswereld, hun leesontwikkeling en interesse.				
16. Wij ruimen dagelijks tijd in voor (begeleid ⁴) vrij lezen waarbij leerlingen uit een rijk aanbod zelf kiezen wat ze lezen.				

³ Dit past evengoed binnen het effectief leesonderwijs

⁴ Begeleid vrij lezen wil zeggen dat er aandacht is voor kinderen die moeilijk zelf tot lezen komen. Zij worden extra begeleid bij hun boekkeuze en leesproces.

vervolg **Leesbevordering**

17. Wij besteden minstens 1 keer per week aandacht aan boekpromotie of organiseren een boekenkring.

18. We organiseren wekelijks gesprekken tussen leerlingen onderling of tussen leerkracht en leerlingen over fictieteksten⁵ bijvoorbeeld volgens de methodiek van Aidan Chambers. De beleving van leerlingen staat daarbij centraal

19. Wij besteden ten minste een keer per maand aandacht aan literaire gesprekken over fictieteksten⁶. We werken zo aan de leesbeleving, interpreteren en beoordelen van teksten en de ontwikkeling van narratief begrip van leerlingen (de literaire competentie).

20. Onze school doet mee aan één of meer leesbevorderingscampagnes, zoals de Kinderboekenweek, De Nationale Voorleesdagen, De Nationale Voorleeswedstrijd, de Poëzieweek of de Kinderjury.

21. Wij nodigen in alle groepen minstens 1 keer per jaar een auteur of illustrator⁷ uit en bespreken dit bezoek voor en na met de leerlingen.

dit is op
onze
school
(nog) niet
op orde

onze
school is
hiermee
gestart

onze
school is
hiermee
goed
op weg

op onze
school
is dit
op orde

⁵ Dit past evengoed binnen het effectief leesonderwijs

⁶ Dit past evengoed binnen het effectief leesonderwijs

⁷ Het gebruik maken het aanbod van de Schoolschrijver is een waardevolle aanvulling op eenmalige auteursbezoeken

Effectieve leesdidactiek

22. Onze school zorgt er voor dat alle leerlingen vloeiend leren lezen en vloeiend blijven lezen.

23. In de kleutergroepen werken we spelenderwijs aan de uitbreiding van mondelinge taalvaardigheid en beginnende geletterde vaardigheden⁸.

24. Binnen ons leesonderwijs staan gedurende langere tijd brede betekenisvolle thema's centraal die zijn te koppelen aan wereldoriëntatie. Het stimuleren van (begrijpend) lezen is een rode draad in ons hele curriculum, dat wil zeggen dat een effectieve leesdidactiek wordt benut op alle momenten dat leerlingen met teksten werken.

25. Op onze school werkt iedere leerling met rijke, authentieke fictie- en non-fictieteksten die het thema vanuit verschillende perspectieven belichten.

26. We ondersteunen onze leerlingen op maat bij het begrijpen van teksten onder meer door voor te lezen, te praten over teksten, modeling en scaffolding⁹.

dit is op
onze
school
(nog) niet
op orde

onze
school is
hiermee
gestart

onze
school is
hiermee
goed
op weg

op onze
school
is dit
op orde

⁸ Denk aan: zoals: nadenken over taal, ontdekken dat woorden bestaan uit klanken en dat die klanken op hun beurt gekoppeld zijn aan letters, functie van tekst leren kennen, schriftconventies verwerven, vroege literaire competentie ontwikkelen, begrijpend luisteren.

⁹ Onder *modeling* wordt hier verstaan: een leerkracht laat (hardop pratend) zien hoe hij of zij actief aan de slag gaat met een tekst en eventueel een leesstrategie kan inzetten als middel om een tekst beter te begrijpen. Onder *scaffolding* wordt verstaan: een combinatie van het aanvankelijk aanbieden van veel ondersteuning aan leerlingen en het geleidelijk afbouwen daarvan naarmate hun expertise toeneemt.

Monitoring en evaluatie

27. We laten leerlingen actief aan de slag gaan met teksten:

- We geven leerlingen betekenisvolle en uitdagende leesopdrachten¹⁰

- We laten leerlingen onderling gesprekken voeren over een tekst om tot beter tekstbegrip te komen en de betekenis van woorden te ontdekken.

- Wij combineren lezen en (creatief) schrijven vanuit de gedachte dat zelf schrijven (over een tekst) leidt tot een dieper tekstbegrip.

28. Ons leesonderwijs is formatief vorm gegeven: we bepreken de doelen, sterke punten en ontwikkelpunten in de leesontwikkeling met leerlingen zodat ze inzicht krijgen in de manier waarop ze hun leesprestaties kunnen verbeteren en hun leesmotivatie kunnen verhogen.

29. Onze school relateert de leesvaardigheid aan de ontwikkeling van andere taalcompetenties, zoals luistervaardigheid, spreekvaardigheid, schrijfvaardigheid en taalbeschouwelijke kennis.

30. Onze leerlingen houden bij wat ze lezen tijdens vrij lezen/stillezen bijvoorbeeld in een (digitaal) leesportfolio of leesdossier.¹¹

31. Onze school heeft zicht op de leesmotivatie en het leesgedrag van leerlingen, bijv. door de jaarlijkse afname van de monitor van de Bibliotheek *op school*.

dit is op
onze
school
(nog) niet
op orde

onze
school is
hiermee
gestart

onze
school is
hiermee
goed
op weg

op onze
school
is dit
op orde

¹⁰ Dit betekent: we laten leerlingen lezen om een concreet doel te bereiken dat aansluit bij hun interesses, zodat ze gestimuleerd worden om de betekenis van de tekst te achterhalen. Kinderen hebben zelf keuze in teksten en opdrachten.

¹¹ Dit kan ook via een digitaal portaal van de Bibliotheek *op school*.

vervolg **Monitoring en evaluatie**

32. Onze school evalueert de opbrengsten met betrekking tot leesvaardigheid, leesgedrag en leesmotivatie in samenhang.

dit is op
onze
school
(nog) niet
op orde

onze
school is
hiermee
gestart

onze
school is
hiermee
goed
op weg

op onze
school
is dit
op orde

33. Bij ons op school werken leerkrachten van alle groepen, taal/leesspecialisten en het bestuur samen aan het taal-leesbeleid.

34. Onze school wisselt ervaringen uit met andere scholen over de aanpak van het leesonderwijs.

35. Onze school werkt structureel samen met de bibliotheek aan het vormgeven van onze leesaanpak bijvoorbeeld door deel te nemen aan het programma de Bibliotheek op school.

36. Onze school werkt samen met andere (brede) schoolpartners zoals een schoolbegeleidingsdienst, instellingen voor cultuureducatie, welzijnsinstellingen en kinderopvangorganisaties/BSO aan het vormgeven van onze leesaanpak.

37. Onze school werkt samen met alle ouders aan een stimulerende leesomgeving thuis. Afhankelijk van de behoeften en mogelijkheden van ouders worden zij gestimuleerd om samen met de kinderen te lezen, voor te lezen, de bibliotheek te bezoeken en te praten over boeken.

38. Onze school heeft specifiek aandacht voor meertalige ouders en kinderen. Er is kennis over, en aandacht en waardering voor meertalig opgroeien. Zo mogelijk worden meer talen ingezet voor leesbevordering thuis en in de klas.

Conclusies uit deze Leesscan

1. Waar zijn we trots op?

2. Waarom zijn we hier trots op?

3. Hoe borgen we dit?

4. Waar willen we aan werken?

5. Waarom willen we hier aan werken?

6. Hoe gaan we dit aanpakken?
